

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2022 m. kovo 10 d. Nr. 4D-2021/2-1557
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2021 m. gruodžio 30 d. gavo X (toliau ir citatose vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Radviliškio rajono savivaldybės (toliau ir citatose vadinama – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymą dėl prie daugiabučio gyvenamojo namo, <...>, Šeduvoje, Radviliškio rajone, augančio medžio genėjimo ir (arba) nukirtimo.

2. Pareiškėjas 2021-12-30 skunde Seimo kontrolieriui rašo:

2.1. Savivaldybės administracija 2021-12-16 rašte pateikė jam informaciją: „Jūs [Pareiškėjas] Šeduvos miesto seniūnijai, kaip numatyta Taisyklių [Radviliškio rajono savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos ir tvarkymo taisyklės, patvirtintos Savivaldybės tarybos 2020-09-10 sprendimu Nr. T-343; toliau vadinama ir – Taisyklės] 24.1 punkte, privalėjote pateikti raštišką nustatytos formos prašymą dėl želdynų pertvarkymo (kirtimo).“

„Tačiau kai kreipiausi į [Šeduvos miesto] seniūniją, nei vienas jos specialistas ar seniūnė manęs net neinformavo, kad būtinas raštiškas kreipimasis. Be to, papildomai pažymiu, kad medis auga nesuformuotame sklype, priklausančiame valstybei“ (šių ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „Seniūnija kartu su komisija, tai patvirtina raštą parengęs asmuo, susipažino su problematika, o komisija nurodė apgenėti medį, tačiau seniūnija iki termino, kai galima genėti medžius, to nepadarė“;

2.3. „[...] pažymiu, kad 2021-12-16 [...] Savivaldybės administracijos parengtame rašte [...] nurodoma „[...] Pareiškėjas raštiškai buvo supažindintas su Šeduvos miesto seniūnijai išrašytu leidimu ir priedu prie leidimo medžiui kirsti, bei informuotas apie medžio genėjimą“ [...]. Tačiau tai nėra tiesa, nes man buvo tik parodytas priedas, kuriame įvardinta kelių šimtų eurų suma, kurią esą aš turėčiau susimokėti, jei noriu, kad pasvirusi ir žaibo pakirsta liepa būtų nupjauta. Savivaldybės administracija teisingai nurodo, kad Taisyklės galioja visiems, tačiau medis auga ne man ar bendrasavininkams priklausančiame sklype, o valstybei. Be to, seniūnijos darbuotojas nurodė, kad medis netvarkomas, nes nėra pinigų bokšteliui ar kažkam kitam. Esą kai tik bus paskirtos lėšos, tai ir nupjaus“;

2.4. Savivaldybės administracija 2021-12-16 „rašte nurodė, kad „turėjau pateikti prašymą seniūnijai, tačiau nenurodo, kur nustatytos formos prašymą galėčiau surasti, kokių būdu padaryti ir

ar tai tikrai aš turėčiau daryti, nebūdamas to sklypo savininku. Mano supratimu, tai privalėtų daryti seniūnė ar seniūnijos atsakingas asmuo [...]“;

2.5. „[...] Radviliškio mieste, V. Kudirkos gatvėje šių metų gruodžio mėnesio pradžioje buvo nupjauta eglė, kuri taip pat stovėjo arti daugiabučio, nors man tvirtina, kad šaltuoju metų laikų negalima pjauti medžių.“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo:

3.1. išsiaiškinti: „[...] kodėl daugiabutyje gyvenantis fizinis asmuo privalo susimokėti už jam nepriklausančiame sklype esančio medžio nupjovimą“; „kodėl seniūnija ir / ar Savivaldybės administracija bei jos atsakingi specialistai neišaiškino, kodėl negalima pjauti medžio“; „ar tikrai medis nekelia grėsmės turtui ir žmonių sveikatai bei gyvybei“; „kas atsakys už žalą, jei medis nugrius ant man priklausančio turto (automobilio, namo dalies ir taip toliau)“; „kodėl seniūnija man tik paaiškino žodžiu, o rašte nurodoma, kad pasirašytinai, nors aš nesirašiau jokių dokumentų, išskyrus gavau priedo kopiją su įvardinta suma“; „kodėl liepos mėnesį komisijai įpareigojus seniūniją apgenėti medį (dėl lūžtančios šakos), seniūnija to nepadarė, nors kitų medžių pjovimo darbai vykdomi [...]“;

3.2. „[...] pripažinti mano skundą pagrįstu ir įpareigoti Savivaldybės administraciją nedelsiant imtis veiksmų bei užkardyti [...] medžio keliamą grėsmę.“

4. Pažymėtina, kad 2021 m. lapkričio 15 d. Seimo kontrolierė buvo gavusi Pareiškėjo skundą dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymą dėl prie gyvenamojo namo, <...>, Šeduvoje, Radviliškio rajone, augančio medžio genėjimo ir (arba) nukirtimo (toliau ir citatose vadinama – 2021-11-15 skundas).

Kartu su 2021-11-15 skundu Pareiškėjas Seimo kontrolierei pateikė 2021 m. spalio 18 d. prašymą (adresuotas Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos), kuriame, be kitos informacijos, nurodyta: „[...] valstybinėje žemėje auga medis, kuris yra pasviręs ir bet kada [...] gali nuvirsti ant namo stogo. [...] Prašau Jūsų imtis neatidėliotinių veiksmų ir pašalinti minėtą medį, kad nekeltų grėsmės. [...]“

5. Seimo kontrolierė, įvertinusi Pareiškėjo 2021-11-15 skunde nurodytas aplinkybes ir nustačiusi, jog: pirmiausia 2021-11-15 skundo problemos turi būti sprendžiamos toje viešojo administravimo institucijoje, kuri pagal priskirtą kompetenciją turi įgaliojimus priimti atitinkamus sprendimus ir imtis priemonių spręsti 2021-11-15 skundo problemą; laikantis subsidiarumo principo viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami žemiausiu efektyvumą galinčiu užtikrinti viešojo administravimo sistemos lygmeniu; Seimo kontrolierė neturi įgaliojimų vertinti Savivaldybės administracijos direktoriui pavaldžių skundžiamų Savivaldybės pareigūnų, taip pat ir taikyti tarnybinę (drausminę) atsakomybę, kadangi tai susiję su valstybės tarnybos (darbo) teisiniais santykiais (vidaus administravimas), kurių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolierės kompetencijai, priėmė sprendimą atsisakyti nagrinėti Pareiškėjo 2021-11-15 skundą.

Seimo kontrolierė, įvertinusi aprašytos problemos svarbą Pareiškėjui, nusprendė 2021 m. lapkričio 23 d. raštu Nr. 4D-2021/2-1379/3D-2639 „Tarpininkavimas sprendžiant problemą“ kreiptis į Savivaldybės administracijos direktorių, prašydama: išnagrinėti Pareiškėjo 2021-11-15 skundą; pateikti Pareiškėjui atsakymą bei išsamiai paaiškinti, dėl kokių priežasčių ir kuo remiantis Pareiškėjo yra prašoma sumokėti medžio atkuriamąją vertę; įvertinti ir informuoti, ar medis kelia pavojų žmonių sveikatai ir turtui, jeigu taip, pagal kompetenciją imtis priemonių spręsti problemą, jeigu nekelia – paaiškinti, kuo remiantis taip teigiama; imtis priemonių šalinti pažeidimus, jeigu tokių būtų nustatyta.

6. Savivaldybės administracija 2021 m. gruodžio 16 d. raštu Nr. SS42(8.3) Pareiškėją (rašto kopija pateikta Seimo kontrolierei) informavo:

„[...] dėl medžio, augančio prie daugiabučio namo, <...>, Šeduva, Radviliškio r. sav., kirtimo Pareiškėjo prašymas buvo gautas iš [...] Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos

Radviliškio skyriaus 2021-10-20. Pareiškėjas tiesiogiai raštiškai nesikreipė į Savivaldybės administraciją ir / ar į Šeduvos miesto seniūniją, kaip reglamentuoja „Radviliškio rajono savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos ir tvarkymo taisyklės“, patvirtintos Savivaldybės tarybos 2020-09-10 sprendimu Nr. T-343 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės). [...].

Iš Šeduvos miesto seniūnijos dėl to paties medžio kirtimo 2021-07-05 buvo gautas prašymas. Vadovaujantis Taisyklių 24.2 punktu, gavusi prašymą, Savivaldybė organizuoja prašymo išduoti leidimą nagrinėjimą, Savivaldybės tarnautojas ar prie Savivaldybės sudaryta Želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisija (toliau – Komisija) įvertina prašomų kirsti, persodinti, kitaip pašalinti ar genėti saugotinių medžių ir krūmų būklę vietoje, išskyrus 23.9, 23.11, 23.12 papunkčiuose numatytus atvejus, ir kirtimo priežastis. Savivaldybės tarnautojas apskaičiuoja pašalinamų saugotinių medžių ir krūmų atkuriamąją vertę, išskyrus 15 punkte numatytus atvejus, ir Savivaldybė išduoda arba motyvuotai atsisako išduoti Leidimą. Saugotinių medžių ir krūmų būklė nustatoma pagal Želdinių atkuriamosios vertės įkainių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. D1-343 „Dėl Želdinių atkuriamosios vertės įkainių patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas), 2 priede „Želdinių būklė“ nustatytus kriterijus.

Gavusi prašymą, Savivaldybė organizavo Prašymo išduoti leidimą nagrinėjimą. Pagal įsakymą, Želdynų ir želdinių priežiūros komisija, apžiūrėjusi medį vietoje, įvertino jo būklę, seniūnijai rekomendavo medį pagenėti, kadangi medis nekelia pavojaus žmonėms ir pastatui. Pastato bendrasavininkiams pageidaujant kirsti medį, jie privalėtų sumokėti atkuriamąją medžio vertę. Želdinių atkuriamoji vertė skaičiuojama, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. D1-343 „Dėl želdinių atkuriamosios vertės įkainių patvirtinimo“.

Šeduvos miesto seniūnijos atsakingų darbuotojų, Pareiškėjas raštiškai buvo supažindintas su Šeduvos miesto seniūnijai išrašytu leidimu ir priedu prie leidimo medžiui kirsti, bei informuotas apie medžio genėjimą.

Atsižvelgiant į želdinių keliamą grėsmę saugumui ir pavojingumą, Radviliškio rajono savivaldybės seniūnijos, gavusios leidimus, sprendžia dėl želdinių tvarkymo eiliškumo.

[...] Taisyklės yra privalomos visiems Savivaldybės teritorijoje esantiems želdynų ir želdinių savininkams ir valdytojams, želdynus ir želdinius prižiūrinčioms įmonėms, fiziniams ir juridiniams asmenims.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

7. Seimo kontrolierė, gavusi Pareiškėjo skundą, dėl informacijos ir ją patvirtinančių dokumentų gavimo kreipėsi į Savivaldybės administraciją.

8. Iš Savivaldybės administracijos pateiktos informacijos nustatyta:

8.1. „Lietuvos Respublikos želdynų įstatyme (toliau – Želdynų įstatymas) 12 str. 2 d. yra nurodyta, kad „Medžiai ir krūmai, atitinkantys Vyriausybės nustatytus kriterijus dėl augimo vietos, rūšies, matmenų ir būklės, priskiriami saugotiniams želdiniams“. Radviliškio rajono savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos ir tvarkymo taisyklės, kurios patvirtintos Savivaldybės tarybos 2020-09-10 sprendimu Nr. T-343 „Dėl Radviliškio rajono savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės) 18 p. (1.1 p.) viename iš punktų yra nurodyta, kad saugotiniams medžiams priskirtini „didesnio kaip 12 cm skersmens medžiai“. Informuojame, kad liepa (toliau – Medis), dėl kurios kirtimo kreipėsi [...] Pareiškėjas, auganti prie daugiabučio namo, adresu <...>, Šeduvoje, Radviliškio r. sav. priskirtina saugotiniams medžiams, jos kamieno skersmuo – 55 cm“;

8.2. „Žemės sklypas esantis prie namo, adresu <...>, Šeduvoje, Radviliškio r. sav. nėra suformuotas, todėl priklauso valstybei“;

8.3. „Namas, kuriame gyvena Pareiškėjas, priskirtinas trijų ir daugiau butų – daugiabučiams pastatams (un. Nr. <...>).

Taisyklių 24.1 p., „*Daugiabučių namų savininkų bendrijų pirmininkų, daugiabučių gyvenamųjų namų administratorių prašymai, jungtinės veiklos sutarties įgaliotinių, fizinių ir kartu su prašymu pateikiama bendrijos ar gyventojų susirinkimo protokolo kopija arba jo išrašas, patvirtinantis, kad daugiau kaip 51 proc. namo savininkų pritaria šiam prašymui.* (Išimtis gali būti daroma, atsižvelgiant į vasaros metu kambariuose atliktus apšvietimo tyrimus, jeigu apšvietimas neatitinka galiojančių teisės aktų nustatytų normų)“.

Šiuo atveju, kreipiantis dėl leidimo kirsti medį, turėtų būti pateikti ir kitų daugiabučio gyventojų parašai dėl medžio kirtimo. Informuojame, kad Medžio genėjimo darbai atliekami tam tikru laiku, Želdynų įstatymo 14 str. 3 d. yra nustatyta, kad „Viešųjų želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo metu turi būti išsaugoti augantys sveiki, gyvybingi, estetiniu ir ekologiniu požiūriu vertingi, perspektyvūs augalai – dar nepasiekę gamtinės brandos ar ją pasiekę, tačiau nekeliantys nei fizinio, nei ligų ar kenkėjų židinių susidarymo pavojaus aplinkai. *Draudžiama kirsti*, kitaip iš augimo vietos pašalinti ar intensyviai genėti saugotinus medžius nuo kovo 15 dienos iki rugpjūčio 1 dienos, išskyrus atvejus, kai jie kelia pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams, eismo ar skrydžių saugumui, taip pat kai tai būtina remontuojant, rekonstruojant ar tiesiant naują valstybinės reikšmės kelią, įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus“;

8.4. „Pareiškėjas dėl liepos kirtimo į Šeduvos miesto seniūniją (toliau – Seniūnija) kreipėsi žodžiu 2021 m. liepos mėn. pradžioje.

Seniūnija 2021 m. liepos 5 d. Savivaldybės administracijai pateikė nustatytos formos prašymą dėl Medžio kirtimo. 2021 m. liepos 9 d. buvo gautas Savivaldybės administracijos leidimas saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams bei priedas, su kuriuo Pareiškėjas tą pačią dieną buvo raštiškai supažindintas.

Pareiškėjas į Seniūniją kreipėsi žodžiu, darbuotojai Pareiškėją informavo, kokius dokumentus reikia pateikti kreipiantis dėl Medžio kirtimo. Seniūnija, atsižvelgdama į Pareiškėjo prašymą, pati kreipėsi dėl leidimo kirsti Medį išdavimo pagal Taisyklių 24.1 p.

Informuojame, kad Seniūnijos prašymas dėl medžio kirtimo buvo gautas 2021 m. liepos 5 d., registracijos G-3326-(8.24). Savivaldybės administracijos želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisijos (toliau – Komisija) posėdis dėl šio medžio kirtimo įvyko 2021 m. liepos 9 d.

Vadovaujantis Taisyklių 24.2 punktu, gavusi prašymą, Savivaldybės administracija organizavo Prašymo išduoti leidimą nagrinėjimą. Komisija, apžiūrėjusi Medį vietoje, įvertino jo būklę, seniūnijai rekomendavo jį pagenėti, kadangi Medis nekelia pavojaus žmonėms ir pastatui“;

8.5. „Savivaldybės administracijos 2021 m. liepos 9 d. leidimu „Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams medį Nr. 85“ (toliau – Leidimas) Seniūnijai leista medį apgenėti, nes medis nekelia pavojaus. Pastato bendrasavininkiams pageidaujant kirsti medį, jie privalėtų sumokėti atkuriamąją medžio vertę. [...]. Svarbu paminėti, kad Taisyklių 27 p. yra nurodyta, kad „Medžio atkuriamoji vertė asmens, kuriam išduotas Leidimas, raštišku prašymu gali būti patikslinta medį nukirtus, jeigu dėl aptikto kamieno puvinio anksčiau apskaičiuota atkuriamoji vertė turėtų būti perskaičiuota“;

8.6. „Duomenų apie tai, kad Medis „pakirstas žaibo“ – neturime. Medis, esantis prie daugiabučio namo, yra nežymiai pasviręs, palinkusi Medžio šaka [...]. Medžio būklė vertinta pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. birželio 26 d. įsakymo Nr. D1-343 „Dėl želdinių atkuriamosios vertės įkainių patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas) 2 priedą „Želdinių atkuriamosios vertės įkainių 2 priedas“ (toliau – Priedas), nustatyta, kad Medžio būklė patenkinama (Priedo 1.2 p.).

Išmanantys savo darbą Komisijos nariai posėdžio metu konstatavo, kad Medžio skersmuo siekia 55 cm, laja graži, medis nėra pažeistas puvinio, pasvyrimo kampas nežymus, todėl pavojaus šiuo metu nekelia.

Pareiškėjas 2021 m. liepos 9 d. su leidimu dėl Medžio kirtimo ir jo priedu buvo supažindintas raštiškai“;

8.7. „Seniūnija 2022 m. sausio 27 d. atliko Medžio genėjimo darbus“;

8.8. dėl Medžio kirtimo „[...] Pareiškėjo [2021 m. spalio 18 d.] prašymas [2021 m. spalio 20 d.] buvo gautas iš LR [Lietuvos Respublikos] Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Radviliškio skyriaus [2021 m. spalio 19 d. raštas Nr. 20 d., 30SD-3665-(14.30.7.) „Dėl prašymo persiuntimo nagrinėti pagal kompetenciją“].“

„Iš pateikto Pareiškėjo prašymo Nr. G-5267-(8.21) matyti, kad kreiptasi dėl medžio kirtimo, bet ne dėl leidimo kirsti Medį išdavimo.“

„Pareiškėjui 2021 m. gruodžio 16 d. buvo pateiktas teisės aktų reikalavimus atitinkantis atsakymas Nr. S-3336-(8.10) į 2021 m. spalio 20 d. prašymą.

Pareiškėjui 2021 m. gruodžio 16 d. atsakymas buvo pateiktas, tačiau pripažįstame, kad terminas atsakymui pateikti buvo ilgesnis nei 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo Savivaldybės administracijoje dienos dėl vidinės komunikacijos tarp specialistų stokos. Tačiau pažymime, kad visi darbai susiję su Medžio genėjimu yra atlikti“;

8.9. „Komisijos posėdžio metu buvo nuspręsta, kad medis nepažeistas puvinio, pasvyrimo kampas nežymus, todėl Pareiškėjo turtui pavojaus nekelia. Norint pašalinti geros būklės medį, reikia apmokėti atkuriamąją vertę. Želdinių atkuriamoji vertė skaičiuojama, vadovaujantis Įsakymu. [...]. Savivaldybės administracija nereikalaujama susimokėti atkuriamosios vertės mokesčio Medį pašalintų Taisyklių 17 p. nurodytais atvejais bei tuomet, jei Medis būtų blogos būklės (Priedo 1.4 p.).“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

9. Lietuvos Respublikos įstatymai:

9.1. Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnis – „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: 26) [...] savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, būklės stebėseną, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo organizavimas ir (ar) vykdymas, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimas ir apskaita, atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimo, šių sklypų kadastro duomenų nustatymo ir jų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą organizavimas.“

9.2. Želdynų įstatymo:

9.2.1. *10 straipsnis* (redakcija, galiojusi nuo 2020-01-01 iki 2021-11-01) – „Želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo, želdynų kūrimo, želdinių veisimo valdymą vykdo savivaldybės. Jos: 2) organizuoja valstybinėje ir savivaldybei priskirtoje žemėje esančių želdynų ir želdinių (tarp jų augalų nacionaliniams genetiniams ištekliams priskirtų medžių grupių ir pavienių medžių) apsaugą, pertvarkymą ir priežiūrą, želdynų kūrimą ir naujų želdinių veisimą, želdynų tvarkymo ir kūrimo projektų rengimą, derina juos; 3) organizuoja želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisijos, veikiančios prie savivaldybės visuomeniniais pagrindais, veiklą. Komisijos sudėtį ir nuostatus tvirtina savivaldybės administracijos direktorius; [...]; 13) išduoda leidimus saugotinų medžių ir krūmų kirtimui ar kitokiam pašalinimui, genėjimui, persodinimui ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams“;

9.2.2. *20 straipsnis* (redakcija, galiojusi nuo 2020-01-01 iki 2021-11-01) – „1. Saugotinų medžių ir krūmų, augančių ne miškų ūkio paskirties žemėje, kriterijus nustato ir pagal juos saugotiniams priskiria Vyriausybė Aplinkos ministerijos teikimu“;

9.2.3. *14 straipsnis* (redakcija, galiojanti nuo 2021-11-01) – „3. [...]. Draudžiama kirsti, kitaip iš augimo vietos pašalinti ar intensyviai genėti saugotinus medžius nuo kovo 15 dienos iki rugpjūčio 1 dienos, išskyrus atvejus, kai jie kelia pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams, eismo ar

skrydžių saugumui, taip pat kai tai būtina remontuojant, rekonstruojant ar tiesiant naują valstybinės reikšmės kelią, įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus.“

9.3. Viešojo administravimo įstatymo (redakcija, galiojusi nuo 2021-07-01 iki 2022-01-29) 3 *straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

9.4. Seimo kontrolierių įstatymo 12 *straipsnis* – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.“

9.5. Administracinių bylų teisenos įstatymo 3 *straipsnis* – „1. Administracinis teismas sprendžia viešojo administravimo srities ginčus.“

10. Kiti teisės aktai

10.1. *Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių*, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (redakcija, galiojusi nuo 2017-11-23 iki 2021-12-07) (toliau vadinama – Prašymų nagrinėjimo taisyklės):

10.1.1. 25 *punktas* – „Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos“;

10.1.2. 26 *punktas* – „Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 25 punkte nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą, institucija per 2 darbo dienas nuo institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens tokio sprendimo priėmimo dienos išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis“;

10.1.3. 38 *punktas* – „Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

10.2. *Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniems želdiniams*, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 (redakcija, galiojusi nuo 2020-03-18 iki 2021-12-24) (toliau vadinama – Kriterijai):

10.2.1. 1 *punktas* – „Saugotiniams priskiriami medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, (toliau – medžiai ir krūmai), augantys šių kriterijų priede nurodytose teritorijose ir atitinkantys priede nurodytus dydžius“;

10.2.2. *priedas* – „Saugotinių medžių ir krūmų kriterijai: 3. Kitos paskirties žemėje daugiabučių gyvenamųjų pastatų, bendrabučių, vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijose valstybinėje ir savivaldybių žemėje: 3.1. mieste – 12 cm ir didesnio skersmens ažuolai, uosiai, klevai, skroblai, skirpstai, guobos, bukai, vinkšnos, pušys, eglės, maumedžiai, pocūgės, kėniai, beržai, juodalksniai, liepos, gluosniai, šermukšniai, riešutmedžiai, kaštonai, miškinės obelys, miškinės kriaušės.“

10.3. *Želdinių atkuriamosios vertės įkainių*, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. D1-343 2 *priedas* – „1. Medžių būklė: 1.2. patenkinama – medžiai sveiki, bet ūglių prieaugis nedidelis, mažesnis sulapojimas, laja netolygiai

išsivysčiusi, stiebas su nedideliais mechaniniais ir kenkėjų pažeidimais, nedidelėmis drevėmis; 1.3. nepatenkinama – medžiai akivaizdžiai nusilpę, stelbiami kitų medžių, stipriai pažeisti ligų ar kenkėjų, laja silpnai išsivysčiusi, yra džiūstančių ir nudžiūvusių skeletinių šakų, ūglių prieaugis nedidelis arba jo visai nėra, medžiai sausaviršūniai, stiebai yra pažeisti mechaniškai, juose yra didelių drevių arba mažose drevėse matomas medienos suminkštėjimas ir išretėjimas, pakeltos medžio šaknys; 1.4. bloga – žaliuoja mažiau kaip 50 proc. lajos, išpuvę daugiau kaip 40 proc. kamieno (puvinys gali būti nematomas, bet pastebimas nupjovus medį).“

10.4. *Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo*, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. D1-87 (redakcija, galiojusi nuo 2020-10-15 iki 2021-11-01) *21 punktas* – „Draudžiama medžius kirsti ir genėti intensyviausiu laukinių paukščių veisimosi laikotarpiu, nuo kovo 15 d. iki rugpjūčio 1 d., išskyrus atvejus, kai medžiai kelia grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai, turtui [...]“.

10.5. *Radviliškio rajono savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos ir tvarkymo taisyklių*, patvirtintų Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2020-09-10 sprendimu Nr. T-343 (Taisyklės):

10.5.1. *15 punktas* – „Saugotiniams priskiriami medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, (toliau – medžiai ir krūmai), augantys 18 punkto lentelėje nurodytose teritorijose ir atitinkantys lentelėje nurodytus dydžius“;

10.5.2. *17 punktas* – „Medžiai ir krūmai neatitinka Taisyklių 15 punkte nurodytų kriterijų, jeigu jie yra: 17.1. nudžiūvę, stichinių nelaimių, gaisrų ar avarių metu išversti, nulaužti, apdege, žvėrių sužaloti medžiai ir krūmai; 17.2. invazinių rūšių medžiai ir krūmai; 17.3. medžiai ir krūmai, augantys: 17.3.1. ant pastatų stogų, pamatų ar kitų jų dalių, inžinerinių statinių (išskyrus medžius, esančius kelio juostoje) [...]“;

10.5.3. *18 punktas* – „Saugotinių medžių ir krūmų kriterijai [...]; 3. Kitos paskirties žemėje daugiabučių gyvenamųjų pastatų, bendrabučių, vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijose valstybinėje ir savivaldybių žemėje: 3.1. mieste – didesnio kaip 12 cm skersmens medžiai“;

10.5.4. *21 punktas* – „Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbus gali vykdyti žemės ar želdynų ir želdinių savininkas ar valdytojas, taip pat Taisyklių numatytais atvejais prašymą pateikęs kitas fizinis ar juridinis asmuo, gavęs Savivaldybės leidimą saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams (toliau – Leidimas), išduotą pagal 1 priede nustatytą formą ir atlyginus pašalinamų saugotinių medžių ir krūmų atkuriamąją vertę, nurodytą Leidime“;

10.5.5. *24 punktas* – „Leidimų išdavimo tvarka: 24.1. želdynų ir želdinių savininkas ar valdytojas (įskaitant ir seniūnijas), kitas fizinis ar juridinis asmuo, prašantis kirsti, persodinti, kitaip pašalinti ar genėti saugotinius medžius ir krūmus, pateikia Savivaldybei nustatytos formos prašymą saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo genėjimo darbams (toliau – Prašymas), užpildytą pagal 2 priede nustatytą formą. [...]. Daugiabučių namų savininkų bendrijų pirmininkų, daugiabučių gyvenamųjų namų administratorių prašymai, jungtinės veiklos sutarties įgaliotinių, fizinių ir juridinių asmenų kirsti geros būklės, nekeliančius pavojaus želdinius nagrinėjami tada, kai kartu su prašymu pateikiama bendrijos ar gyventojų susirinkimo protokolo kopija arba jo išrašas, patvirtinantis, kad daugiau kaip 51 proc. namo savininkų pritaria šiam prašymui. (Išimtis gali būti daroma, atsižvelgiant į vasaros metu kambariuose atliktus apšvietimo tyrimus, jeigu apšvietimas neatitinka galiojančių teisės aktų nustatytų normų); 24.2. gavusi Prašymą, Savivaldybė organizuoja Prašymo išduoti leidimą nagrinėjimą, Savivaldybės tarnautojas ar prie Savivaldybės sudaryta Želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisija (toliau – Komisija) įvertina prašomų kirsti, persodinti, kitaip pašalinti ar genėti saugotinių medžių ir krūmų būklę vietoje [...]. Savivaldybės tarnautojas apskaičiuoja pašalinamų saugotinių medžių ir krūmų atkuriamąją vertę, išskyrus 15 punkte numatytus atvejus, ir Savivaldybė išduoda arba motyvuotai atsisako išduoti Leidimą. [...]; [...] 24.4. priimdamas sprendimą išduoti Leidimą, Savivaldybės tarnautojas ar Komisija

prioritetą teikia esamų sveikų, gyvybingų, estetiniu ir ekologiniu požiūriu vertingų, perspektyvių želdinių išsaugojimui, jei reikia, – pasiūlo juos genėti. [...]“

Tyrimo išvados

11. Atsižvelgiant į Pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes, išskirtinos šios skundo dalys:

11.1. dėl Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant Medžio kirtimo klausimą;

11.2. dėl Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymą dėl medžio kirtimo.

Dėl Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant Medžio kirtimo klausimą

12. Atsižvelgiant į skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijas), teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 9–10 punktuose, susijusius su Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmais (neveikimu) sprendžiant Medžio kirtimo klausimą, konstatuotina:

12.1. savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 26 punktu, yra viena iš savarankiškųjų (Konstitucijos ir įstatymų nustatytų (priskirtų) savivaldybių funkcijų (pažymos 9.1 punktas). Pagal Želdynų įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 2, 3, 13 punktų (redakcija, galiojusi nuo 2020-01-01 iki 2021-11-01) nuostatas, savivaldybės organizavo valstybinėje ir savivaldybei priskirtoje žemėje esančių želdynų ir želdinių apsaugą, pertvarkymą ir priežiūrą, želdynų kūrimą ir naujų želdinių veisimą, organizavo želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisijos veiklą; išduodavo leidimus saugotinių medžių ir krūmų kirtimui ar kitokiam pašalinimui, genėjimui, persodinimui ar kitiems želdynų ir želdinių tvarkymo darbams (pažymos 9.2.1 papunktis). Pažymėtina, kad Savivaldybės taryba yra patvirtinusi Taisykles, o Savivaldybės administracijos direktorius – Komisiją (pažymos 8.1, 8.4 punktai);

11.2. Želdynų įstatymo 20 straipsnio 1 dalis (redakcija, galiojusi nuo 2020-01-01 iki 2021-11-01) nustatė, kad saugotinių medžių ir krūmų, augančių ne miškų ūkio paskirties žemėje, kriterijus nustato ir pagal juos saugotiniams priskiria Vyriausybė Aplinkos ministerijos teikimu (pažymos 9.2.2 papunktis). Taisyklių 15 punkte nustatyta, kad saugotiniams priskiriami medžiai ir krūmai, augantys 18 punkto lentelėje nurodytose teritorijose ir atitinkantys lentelėje nurodytus dydžius (pažymos 10.5.1 papunktis). Mieste, valstybinėje žemėje, prie daugiabučių gyvenamųjų namų augantys medžiai (liepos), vadovaujantis Kriterijų 1 priedo (redakcija, galiojusi nuo 2020-03-18 iki 2021-12-24) (pažymos 10.2.2 papunktis) bei Taisyklių 18 punkto nuostatomis (pažymos 10.5.3 papunktis), saugotiniams želdiniams priskiriami, jeigu jie yra 12 cm ir didesnio skersmens.

Savivaldybės administracija informavo, kad valstybinėje žemėje prie daugiabučio gyvenamojo namo augantis Medis (liepa), kurį Pareiškėjas prašo nukirsti, pagal pirmiau minėtus kriterijus priskiriamas saugotiniams medžiams, nes jo kamieno skersmuo – 55 cm, t. y. didesnis nei 12 cm (pažymos 8.1 punktas);

11.3. saugotinių medžių kirtimo, genėjimo darbus, vadovaujantis Taisyklių 21 punktu (pažymos 10.5.4 papunktis), gali vykdyti žemės ar želdynų ir želdinių savininkas ar valdytojas, taip pat Taisyklių numatytais atvejais prašymą pateikęs kitas fizinis ar juridinis asmuo, gavęs Savivaldybės leidimą.

Taigi, atsižvelgiant į tai, kad Medis priskiriamas saugotiniams želdiniams, Medžio kirtimo darbai gali (galėjo) būti atliekami tik turint teisės aktų nustatyta tvarka Savivaldybės administracijos išduotą leidimą;

11.4. pagal Taisyklių 24.1 punktą, želdynų ir želdinių savininkas ar valdytojas (įskaitant ir seniūnijas), prašantis kirsti saugotinius medžius, pateikia Savivaldybei nustatytos formos prašymą

saugotinių medžių kirtimo darbams (pažymos 10.5.5 papunktis). Savivaldybė, gavusi prašymą išduoti leidimą atlikti saugotino medžio kirtimo darbus, vadovaujantis Taisyklių 24.2 punktu, organizuoja prašymo nagrinėjimą, t. y.: Komisija įvertina prašomų kirsti saugotinių medžių būklę vietoje; apskaičiuoja pašalinamų saugotinių medžių atkuriamąją vertę; išduoda arba motyvuotai atsisako išduoti leidimą (pažymos 10.5.5 papunktis). Pažymėtina, kad Savivaldybė priimdama sprendimą išduoti leidimą medžio kirtimo darbams atlikti, vadovaujantis Taisyklių 24.4 punktu (pažymos 10.5.5 papunktis), prioritetą turi teikti esamų sveikų, gyvybingų, estetiniu ir ekologiniu požiūriu vertingų, perspektyvių želdinių išsaugojimui, jei reikia – turi pasiūlyti juos genėti.

Savivaldybės administracijoje 2021-07-05 gautas ir užregistruotas (reg. Nr. G-3326-(8.24) Seniūnijos prašymas dėl leidimo kirsti Medį išdavimo (Seniūnija minėtą prašymą pateikė atsižvelgdama į Pareiškėjo žodinį prašymą) (pažymos 8.4 punktas).

Savivaldybės administracija pranešė, kad duomenų apie tai, jog Medis yra „pakirstas žaibo“, Savivaldybės administracija neturi. Komisija, apžiūrėjusi Medį vietoje, įvertino jo būklę ir nustatė, kad Medis nekelia pavojaus žmonėms ir pastatui; Medžio skersmuo siekia 55 cm, laja graži; Medis nėra pažeistas puvinio, pasvyrimo kampas nežymus, todėl pavojaus leidimo išdavimo metu nekėlė; Medžio būklė, įvertinus ją remiantis Įsakymo 2 priedo nuostatomis, patenkinama (pažymos 8.4, 8.6, 10.3 punktai). Komisija posėdžio, vykusio 2021-07-09, metu, įvertinusi Seniūnijos prašymo dėl leidimo kirsti Medį išdavimo nagrinėjimo metu nustatytas aplinkybes, 2021-07-09 išdavė Leidimą kirsti Medį, jeigu daugiabučio gyvenamojo namo bendraturčiai sumokės atkuriamąją medžio vertę, o Seniūnijai pasiūlė Medį apgenėti (pažymos 8.4, 8.5 punktai);

11.5. Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo 21 punktas (redakcija, galiojusi nuo 2020-10-15 iki 2021-11-01) nustatė, kad draudžiama medžius kirsti ir genėti intensyviausiu laukinių paukščių veisimosi laikotarpiu, nuo kovo 15 d. iki rugpjūčio 1 d., išskyrus atvejus, kai medžiai kelia grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai, turtui ir kt. (pažymos 10.4 punktas). Analogiško nuostatos įtvirtintos iš šiuo metu galiojančio Želdynų įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje (pažymos 9.2.3 papunktis).

Savivaldybės administracija informavo, kad Seniūnija 2022-01-27 atliko Medžio genėjimo darbus (pažymos 8.7 punktas).

Seimo kontrolierė atkreipia Savivaldybės administracijos dėmesį į tai, kad Seniūnija Medžio genėjimo darbus galėjo atlikti nuo 2021-08-01, tačiau minėti darbai atlikti tik 2022-01-27 – beveik pusę metų Seniūnija nesiėmė jokių veiksmų dėl Medžio genėjimo ir darbus atliko tik po Seimo kontrolierės kreipimosi į Savivaldybės administraciją;

11.6. Seimo kontrolierė pažymi, kad neturi objektyvių galimybių įvertinti:

11.6.1. skunde nurodytą aplinkybę, kad Pareiškėjas nebuvo supažindintas su Komisijos Leidimu, o jam buvo „parodytas tik priedas, kuriame įvardinta kelių šimtų eurų suma, kurią esą aš turėčiau susimokėti, jei noriu, kad pasvirusi ir žaibo pakirsta liepa būtų nupjauta“, (pažymos 2.3 punktas), nes Pareiškėjas, kaip nurodė ir Savivaldybės administracija, yra pasirašęs Leidimo priede (8.6 punktas);

11.6.2. ar Seniūnijos darbuotojai, Pareiškėjui 2021 m. liepos mėnesį žodžiu kreipusis į Seniūniją, suteikė Pareiškėjui išsamią informaciją, susijusią su Medžio nukirtimu, kaip tai nurodė Savivaldybės administracija (pažymos 8.4 punktas), nes informacija Pareiškėjui buvo suteikta žodžiu.

12. Atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybės administracija, gavusi Seniūnijos prašymą dėl leidimo nukirsti Medį, ėmėsi organizuoti prašymo nagrinėjimą ir perdavė prašymą nagrinėti Komisijai; Komisija Seniūnijos prašymo nagrinėjimo metu įvertino Medžio būklę ir išdavė Leidimą kirsti Medį, jeigu gyvenamojo namo bendraturčiai sumokės Medžio atkuriamąją vertę; Komisija taip pat pasiūlė Seniūnijai apgenėti Medį; Seniūnija 2022-01-27 atliko Medžio genėjimo darbus (pažymos 11.4, 11.5 punktai),

skundo dalis dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant Medžio kirtimo klausimą atmetina.

13. *Atkreiptinas Pareiškėjo dėmesys į tai, kad:*

13.1. Savivaldybės administracija leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotiną medį, nereikalaujant susimokėti atkuriamosios medžio vertės, galėtų išduoti tik tuomet, jeigu medis atitiktų Taisyklių 17 punkto (pažymos 10.5.2 papunktis) nuostatas (pvz.: medis būtų nudžiūvęs, stichinių nelaimių, gaisrų ar avarijų metu išverstas, nulaužtas; medis augtų ant pastatų stogų, pamatų ir kt.) arba jeigu, vadovaujantis Įsakymo 2 priedo nuostatomis (pažymos 10.3 punktas), būtų nustatoma, kad medžio būklė yra bloga, t. y. žaliuoja mažiau kaip 50 proc. medžio lajos, išpuvę daugiau kaip 40 proc. kamieno;

13.2. vadovaujantis Taisyklių 24.1 punktu, daugiabučių namų savininkų bendrijų pirmininkų, daugiabučių gyvenamųjų namų administratorių *prašymai*, jungtinės veiklos sutarties įgaliotinių, fizinių ir juridinių asmenų *kirsti geros būklės, nekeliančius pavojaus želdinius nagrinėjami tada, kai kartu su prašymu pateikiama bendrijos ar gyventojų susirinkimo protokolo kopija arba jo išrašas, patvirtinantis, kad daugiau kaip 51 proc. namo savininkų pritaria šiam prašymui* (išimtis gali būti daroma, atsižvelgiant į vasaros metu kambariuose atliktus apšvietimo tyrimus, jeigu apšvietimas neatitinka galiojančių teisės aktų nustatytų normų) (pažymos 10.5.5 papunktis);

13.3. Seimo kontrolieriai, vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje (pažymos 9.4 punktas), tačiau Seimo kontrolierių kompetencijai nepriskirta nagrinėti viešojo administravimo srities ginčų. Taigi, esant ginčui, t. y. Pareiškėjui nesutinkant su Savivaldybės administracijos (Komisijos) pateiktomis išvadomis, jog Medžio būklė patenkinama, kad Medis nekelia pavojaus (pažymos 8.6 punktas), šis klausimas, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies nuostatomis, nustatančiomis, kad administracinis teismas sprendžia viešojo administravimo srities ginčus (pažymos 9.5 punktas), gali (galėjo būti) sprendžiamas teisme.

Dėl Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymą dėl medžio kirtimo

14. Atsižvelgiant į skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijas), teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 9–10 punktuose, susijusius su Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmais (neveikimu) nagrinėjant Pareiškėjo prašymą dėl Medžio kirtimo, konstatuotina:

14.1. Savivaldybės administracijoje 2021-10-20 gautas ir užregistruotas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Radviliškio skyriaus 2021-10-19 raštas Nr. 30SD-3665-(14.30.7.), kuriuo Savivaldybės administracijai nagrinėti pagal kompetenciją buvo persiųstas Pareiškėjo 2021-10-18 prašymas (toliau vadinama – Prašymas) (pažymos 8.8 punktas).

Pareiškėjas *Prašyme pateikė informaciją*, kad „[...] valstybinėje žemėje auga medis, kuris yra pasviręs ir bet kada [...] gali nuvirsti ant namo stogo“, bei *prašė* „[...] imtis neatidėliotinių veiksmų ir pašalinti minėtą medį, kad nekeltų grėsmės. [...]“ (pažymos 4 punktas).

14.2. Savivaldybės administracija atsakymą į Prašymą pateikė 2021-12-16 raštu Nr. SS42(8.3) (toliau vadinama – Raštas), kuriame, be kitos informacijos, Pareiškėjui buvo paaiškinta (pagrindžiant teisės aktų nuostatomis) (pažymos 6 punktas):

14.2.1. „[...] dėl Medžio [...] kirtimo Pareiškėjo prašymas buvo gautas iš [...] Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Radviliškio skyriaus 2021-10-20. Pareiškėjas tiesiogiai raštiškai nesikreipė į Savivaldybės administraciją ir / ar į Šeduvos miesto seniūniją, kaip reglamentuoja Taisyklės [...]“;

14.2.2. „Iš Šeduvos miesto seniūnijos dėl [...] Medžio kirtimo 2021-07-05 buvo gautas prašymas. [...] Gavusi prašymą, Savivaldybė organizavo prašymo išduoti leidimą nagrinėjimą. [...] Komisija, apžiūrėjusi Medį vietoje, įvertino jo būklę, Seniūnijai rekomendavo Medį pagenėti, kadangi Medis nekelia pavojaus žmonėms ir pastatui. Pastato bendrasavininkiams pageidaujant kirsti medį, jie privalėtų sumokėti atkuriamąją medžio vertę [...]“;

14.2.3. „Seniūnijos atsakingų darbuotojų, Pareiškėjas raštiškai buvo supažindintas su Šeduvos miesto seniūnijai išrašytu Leidimu ir priedu prie Leidimo medžiui kirsti, bei informuotas apie Medžio genėjimą. Atsižvelgiant į želdinių keliamą grėsmę saugumui ir pavojingumą, Radviliškio rajono savivaldybės seniūnijos, gavusios leidimus, sprendžia dėl želdinių tvarkymo eiliškumo.“

Savivaldybės administracija Rašte *nenurodė pateikto atsakymo apskundimo tvarkos* (pažymos 6 punktas).

15. Įvertinus Pareiškėjo Prašymo turinį (pažymos 4, 14.1 punktai) bei Savivaldybės administracijos Rašto turinį (pažymos 6, 14.2 punktai), nustatyta, kad Pareiškėjas į Savivaldybės administraciją su Prašymu kreipėsi prašydamas Savivaldybės administracijos imtis veiksmų ir nukirsti Medį, o ne dėl leidimo kirsti Medį išdavimo. Savivaldybės administracija Rašte (pagrindžiant teisės aktų nuostatomis) Pareiškėjui paaiškino, kad: klausimas dėl Medžio kirtimo buvo nagrinėjamas atsižvelgiant į gautą Seniūnijos prašymą dėl leidimo kirsti Medį išdavimo; Komisija išdavė Leidimą kirsti Medį, jeigu gyvenamojo namo bendraturčiai sumokės atkuriamąją Medžio vertę; Pareiškėjas pasirašytinai buvo supažindintas su Leidimu ir jo priedu; Komisija Seniūnijai pasiūlė apgenėti Medį; Seniūnija, atsižvelgiant į želdinių keliamą grėsmę saugumui ir pavojingumą, sprendžia dėl želdinių tvarkymo eiliškumo (pažymos 14.2.2, 14.2.3 papunkčiai).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nėra aišku, dėl kokių priežasčių Savivaldybės administracija Rašte pateikė informaciją, kad „Pareiškėjas tiesiogiai raštiškai nesikreipė į Savivaldybės administraciją ir / ar į Šeduvos miesto seniūniją, kaip reglamentuoja Taisyklės“ (pažymos 6 punktas, 14.1.1 papunktis).

Seimo kontrolierė atkreipia Savivaldybės administracijos dėmesį į tai, kad Savivaldybės administracija Rašte nurodė aplinkybę, jog Pareiškėjas teisės aktų nustatyta tvarka nesikreipė į Savivaldybės administraciją dėl leidimo kirsti Medį išdavimo, tačiau nesuteikė išsamios informacijos, kaip ši aplinkybė yra susijusi su Pareiškėjo Savivaldybės administracijai pateiktu prašymu nukirsti Medį, kiek ši informacija yra (buvo) svarbi išsamiam Pareiškėjo Prašymo išnagrinėjimui. *Atkreiptinas dėmesys ir į tai*, kad Savivaldybės administracija Rašte pateikė informaciją, kad Komisija išduos Leidimą kirsti Medį, jeigu gyvenamojo namo bendraturčiai sumokės atkuriamąją Medžio vertę, tačiau išsamiai nepaaiškino, dėl kokių priežasčių gyventojai turi sumokėti Medžio, augančio valstybinėje žemėje, atkuriamąją vertę.

Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad Savivaldybės administracija Pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo metu neveikė laikydamasi Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 5 punkte (redakcija, galiojusi nuo 2021-07-01 iki 2022-01-29) įtvirtinto išsamumo principo, reiškiančio, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (pažymos 9.3 punktas).

16. Įvertinus Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmus (neveikimą) nagrinėjant Pareiškėjo Prašymą, taip pat konstatuotina, kad:

16.1. Savivaldybės administracija Pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo metu *nesivadovavo Prašymų nagrinėjimo taisyklių 25 punktu* (redakcija, galiojusi nuo 2017-11-23 iki 2021-12-07), nustačiusiu, jog prašymai turi būti išnagrinėti per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos (pažymos 10.1.1 papunktis), nes atsakymą į Pareiškėjo Prašymą, Savivaldybės

administracijoje gautą ir užregistruotą 2021-10-20, pateikė 2021-12-16 Raštu (pažymos 14.1, 14.2 punktai), t. y. ilgiau nei per 20 darbo dienų;

16.2. Savivaldybės administracija Pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo metu *nesivadovavo Prašymų nagrinėjimo taisyklių 26 punktu* (redakcija, galiojusi nuo 2017-11-23 iki 2021-12-07), nustačiusiu, kad, jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų, apie tai informuojant prašymą pateikusį asmenį (pažymos 10.1.2 papunktis), nes Seimo kontrolierei nebuvo pateikta informacija, dokumentai (kopijos), patvirtinantys, kad Pareiškėjas teisės aktų nustatyta tvarka būtų buvęs informuotas apie jo Prašymo nagrinėjimo termino pratęsimą, nurodant pratęsimo priežastis;

16.3. Savivaldybės administracija Pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo metu *nesivadovavo Prašymų nagrinėjimo taisyklių 38 punktu* (redakcija, galiojusi nuo 2017-11-23 iki 2021-12-07), nustačiusiu, kad atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas (pažymos 10.1.3 papunktis), nes Rašte nenurodė pateikto atsakymo apskundimo tvarkos.

17. Atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybės administracija Pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo metu:

17.1. *nesivadovavo Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 5 punkte* (redakcija, galiojusi nuo 2021-07-01 iki 2022-01-29) įtvirtintu išsamumo principu, t. y.: nesuteikė Pareiškėjui išsamios informacijos: kaip Rašte nurodyta aplinkybė (Pareiškėjas teisės aktų nustatyta tvarka nesikreipė į Savivaldybės administraciją dėl leidimo kirsti Medį išdavimo) yra (buvo) susijusi su Pareiškėjo Prašymu; kiek ši informacija yra (buvo) svarbi išsamiam Pareiškėjo Prašymo išnagrinėjimui; dėl kokių priežasčių gyventojai turi sumokėti Medžio, augančio valstybinėje žemėje, atkuriamąją vertę (pažymos 15 punktas);

17.2. *Prašymų nagrinėjimo taisyklių 25, 26, 38 punktais* (redakcija, galiojusi nuo 2017-11-23 iki 2021-12-07), t. y.: atsakymą Pareiškėjui į jo Prašymą pateikė ilgiau nei per 20 darbo dienų; neinformavo Pareiškėjo apie jo Prašymo nagrinėjimo termino pratęsimą, nurodant pratęsimo priežastis; nenurodė pateikto atsakymo apskundimo tvarkos (pažymos 16 punktas),

skundo dalis dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymą dėl Medžio kirtimo pripažintina pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

18. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo dalį dėl Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant Medžio kirtimo klausimą atmesti.

19. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo dalį dėl Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo prašymą dėl Medžio kirtimo pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

20. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Radviliškio rajono savivaldybės administracijos direktorei Jolantai Margaitienei rekomenduoja:

20.1. atkreipti dėmesį į tai, kad Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pareigūnai Pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo metu neveikė laikydamiesi Viešojo administravimo įstatyme (redakcija, galiojusi nuo 2021-07-01 iki 2022-01-29) įtvirtinto išsamumo principo, nes Rašte nesuteikė Pareiškėjui išsamios informacijos (pažymos 15, 17.1 punktai);

20.2. atkreipti dėmesį į tai, kad Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pareigūnai Pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo metu nesivadovavo Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875, 25, 26, 38 punktų (redakcija, galiojusi nuo 2017-11-23 iki 2021-12-07) nuostatomis, nes Raštas pateiktas nesilaikant teisės aktuose nustatyto prašymų nagrinėjimo termino, nenurodyta pateikto atsakymo apskundimo tvarka ir kt. (pažymos 16, 17.2 punktai);

20.3. atkreipti dėmesį į tai, kad Radviliškio rajono savivaldybės administracijos Šeduvos seniūnija beveik pusę metų nesiėmė jokių veiksmų dėl Medžio genėjimo; Medžio genėjimo darbai atlikti tik po Seimo kontrolierės kreipimosi į Radviliškio rajono savivaldybės administraciją (pažymos 11.5 punktas);

20.4. imtis veiksmų, kad ateityje pareiškėjų prašymai Radviliškio rajono savivaldybės administracijoje būtų nagrinėjami laikantis teisės aktuose nustatytos tvarkos ir terminų, kad pareiškėjams būtų pateikiama išsami (atsižvelgiant į prašymo turinį) informacija;

20.5. atsižvelgiant į Radviliškio rajono savivaldybės administracijos pateiktą informaciją, jog „Esant poreikiui, gali būti kviečiamas ekspertas detalesnei Medžio būklei įvertinti“ (pažymos 8.6 punktas), informuoti, pagrindžiant teisės aktų nuostatomis: kokiais atvejais gali būti (turi būti) kviečiamas ekspertas dėl detalesnės Medžio būklės įvertinimo; kas (pvz.: Komisija; daugiabučio gyvenamojo namo gyventojai) turi teisę kreiptis į ekspertą; jeigu eksperto paslaugos yra mokamos, kas turi apmokėti šias išlaidas.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume informuoti **Pareiškėją ir Seimo kontrolierę** (Seimo kontrolierei pateikti informaciją pagrindžiančius dokumentus).

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė